

ΚΕΙΜΕΝΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ:

copyright © 2005- 2006

Κ. Βάρναλης

Οι Μοιραίοι¹

Μες στην υπόγεια την ταβέρνα,
Μες σε καπνούς και σε βρισιές
(απάνω στρίγκλιζε η λατέρνα)
όλ' η παρέα πίναμ' εψές'
εψές, σαν όλα τα βραδάκια,
να πάνε κάτου τα φαρμάκια.

Σπιγγόταν ένας πλάι στον άλλο
Και κάπου εφτυούσε καταγής.
Ω πόσο βάσανο μεγάλο
Το βάσανο είναι της ζωής!
Όσο και ο νους να τυραννιέται,
άσπρη ημέρα δε θυμείται.

Ήλιε και θάλασσα γαλάζα
και βάθος τα' άσωτ'* ουρανού!
Ω της αυγής κροκάτη γάζα*,
γρούφαλα του δειλινού,
λαμπετε, σβήνετε μακριά μας,
χωρίς να μπειτε στην καρδιά μας!

Του ενού ο πατέρας χρόνια δέκα
παράλυτος, ίδιο στοιχειό*
τ' άλλου κοντόημερ'* η γυναίκα
στο σπίτι λιώνει από χτικιό'
στο Παλαμήδι ο γιος του Μάζη
κι η κόρη του Γιαβή στο Γκάζι.

–Φταίει το ζαβό το ριζικό μας!
–Φταίει ο Θεός που μας μισεί!
–Φταίει το κεφάλι το κακό μας!
–Φταίει πρώτ' απ' όλα το κρασί!
Ποιος φταίει; ποιος φταίει;
Κανένα στόμα
δεν το' βρε και δεν το' πε ακόμα.

Έτσι στη σκότεινη ταβέρνα
πίνουμε πάντα μας σκυφτοί.
Σαν το σκουλήκι, κάθε φτέρνα,
όπου μας εύρει, μας πατεί.
Δειλοί, μοιραίοι κι άβουλοι αντάμα,
προσμένουμε, ίσως, κάποιο θάμα!

ΘΕΜΑΤΑ:

1. Να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις επιλέγοντας σε κάθε περίπτωση τη σωστή από τις προτεινόμενες απαντήσεις:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

* **άσωτος**: ατέλειωτος, απέραντος * **κροκάτη γάζα**: λεπτό διαφανές ύφασμα με τα χρώματα του λουλουδιού κρόκος. Της αυγής κροκάτη γάζα: η αυγή, με τα υπέροχα χρώματα και τη διαύγεια του πρωινού. * **στοιχειό**: φάντασμα * **κοντόημερη**: που της απομένουν λίγες ακόμα μέρες ζωής * **Παλαμήδι**: το γνωστό κάστρο του Ναυπλίου, όπου βρίσκονταν παλαιότερα οι πιο άθλιες φυλακές για βαρυποινίτες * **Γκάζι**: κακόφημη αθηναϊκή συνοικία * **ζαβό ριζικό**: στραβή και ανάποδη τύχη.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
copyright © 2005- 2006

(i) Ο Κ. Βάρναλης είναι ποιητής της
α. Επτανησιακής Σχολής β. Γενιάς του 1880 γ. Ρομαντικής Σχολής

(ii) Στην ίδια ποιητική σχολή - γενιά με τον Βάρναλη δεν ανήκει

α. ο Κ. Π. Καβάφης β. ο Α. Σικελιανός γ. ο Α. Σολωμός

copyright © 2005- 2006

(iii) Ο Βάρναλης, όπως και ο Παλαμάς, έγραφαν τα ποιήματά τους πάντα σε

α. δημοτική γλώσσα β. καθαρεύουσα γλώσσα γ. κρητική διάλεκτο

(iv) Το περιεχόμενο των ποιημάτων του Βάρναλη έχει, κυρίως, χαρακτήρα

α. ηθικοδιδασκτικό β. εθνικοαπελευθερωτικό γ. κοινωνικό

(Μόρια 15)

2. α) Να αποδώσετε σε 8-10 γραμμές το νόημα του ποιήματος. Γιατί ο ποιητής δίνει στο ποίημά του τον τίτλο «Οι Μοιραίοι»;

(Μόρια 10)

β) Να βρείτε μια μεταφορά και μια παρομοίωση στο παραπάνω ποίημα. Τι πιστεύετε ότι προσπαθεί ο ποιητής να επιτύχει χρησιμοποιώντας αυτά εκφραστικά μέσα;

(Μόρια 10)

3. α) Να αναλύσετε και να ερμηνεύσετε τις παρακάτω λέξεις ή φράσεις του ποιήματος:

σινιγόταν ένας πλάι στον άλλο

σκυφιοί

(Μόρια 5)

β) Περιγράψτε το περιβάλλον μέσα στο οποίο διαδραματίζεται το ποίημα «Οι Μοιραίοι».

(Μόρια 10)

γ) Που αποδίδουν οι «Μοιραίοι» τις αιτίες για τις συμφορές τους; Πόσα πιστεύετε εσείς ότι είναι η πραγματική αιτία αυτών;

(Μόρια 10)

4. Να διαβάσετε το ποίημα του Βάρναλη «Πάλι Μεθυσμένος Είσαι» που ακολουθεί και να βρείτε κοινά σημεία ανάμεσα σ' αυτό και τους «Μοιραίους».

(Μόρια 20)

Παράλληλο κείμενο:

Κ. Βέρναλης

[Πάλι μεθυσμένος είσαι]

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006

Πάλι μεθυσμένος είσαι, δυόμισι ώρα της νυχτός.
Κι αν τα γόνατά σου τρέμαν, εκρατιόσουνα στητός
Μπρος στο κάθε τραπεζάκι. – «Γειά σου, Κωνσταντή βαρβάτε!»

–Καλησπερούδια αφεντικά, πώς τα καλοπερνάτε;

Ένας σου' δινε ποτήρι κι άλλος σου' δινεν ελιά.
Έτσι πέρασες γραμμή της γειτονιάς τα καπελιά.
Κι αν σε πείραζε κανένας –αχ, εκείνος ο Τριβέλας!-

έκανες πως δεν ένιωθες και πάντα εγλυκογέλας.

Χτες και σήμερα ίδια κι όμοια, χρόνια μπρος, χρόνια μετά...
Η ύπαρξη σου σε σκοτάδια όλο πηχτότερα βουτά.
Τάχα η θέλησή σου λίγη, τάχα ο πόνος σου μεγάλος;
Αχ, που'σαι, νιότη, που δειχνες πως θα γινόμουν άλλος!

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

copyright © 2005- 2006